

Wybrane aspekty rozwoju psychicznego człowieka dorosłego - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Wybrane aspekty rozwoju psychicznego człowieka dorosłego
Kod przedmiotu	14.9-WP-PSChM-WARPCzD
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Psychologia
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	jednolite magisterskie
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	8
Liczba punktów ECTS do zdobycia	3
Występuje w specjalnościach	Psychologia edukacyjna i wychowawcza
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr Anna Mróz

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	30	2	-	-	Egzamin

Cel przedmiotu

Rozpoznanie obszarów i możliwych kierunków rozwoju człowieka dorosłego oraz wypracowanie sposobów identyfikowania, motywowania i wspomagania indywidualnych ścieżek rozwojowych.

Wymagania wstępne

Uzyskane zaliczenie z przedmiotów: psychologia: rozwoju człowieka w cyklu życia, psychologia osobowości oraz psychopatologia rozwoju.

Zakres tematyczny

Potencjał rozwojowy człowieka dorosłego: czynniki determinujące rozwój, ciągłość rozwoju: związek między dzieciństwem a dorosłością.

Wchodzenie w dorosłość: etap „stającej się dorosłości” w koncepcji J. Arnetta, obecność mythos’u w rozwoju JA.

Stadialność rozwoju w dorosłości: zadania rozwojowe, kryzysy w rozwoju (wg E. Eriksona, D.L. Levinsona), stadia rozwoju ego (koncepcja J. Loevinger).

Rozwój poznawczy człowieka dorosłego: myślenie postformalne, możliwości poznawcze, szanse edukacyjne, rozwój zawodowy. Mądrość jako osiągnięcie rozwojowe wieku dorosłego.

Rozwój moralny człowieka dorosłego: Rozwój sądów moralnych w dorosłości, różnice między kobietami i mężczyznami w zakresie rozumowania moralnego (koncepcje L. Kohlberga i C. Gilligan), rozstrzyganie dylematów moralnych, rola uczuć w rozwoju moralnym , empatia a rozwój moralny (koncepcja M. Hoffmana).

Rola uczuć w rozwoju: tworzenie więzi emocjonalnych i seksualnych, style emocjonalne według R. Davidsona jako determinanta rozwoju w dorosłości.

Różnice indywidualne w rozwoju: płeć, zdolności, temperament – determinanty aktywności w dorosłości, różnice w zakresie schematów adaptacyjnych.

Rola samoświadomości w rozwoju: pamięć autobiograficzna a świadomość własnego rozwoju, wspomnienia autobiograficzne, czynnik autonomiczny jako „trzeci czynnik rozwojowy”, rozwój jako proces indywidualizacji.

Maska i autentyczność w rozwoju: Maski a autentyczność w relacjach z ludźmi, maska jako norma i jako patologia. Znaczenie mechanizmów obronnych i gier psychologicznych w rozwoju człowieka dorosłego.

Rozwój duchowy człowieka: obszary rozwoju duchowego (twórczość, moralność , religijność), rozwój religijny człowieka (koncepcja J. Fowlera).

Istota rozwoju człowieka dorosłego w koncepcjach narracyjnych: koncepcja ja dialogowego, koncepcja narracyjnej tożsamości, przewartościowanie doświadczeń życiowych, skrypty życiowe, kulturowy kontekst tworzenia autonarracji. Indywidualność w rozwoju: indywidualny potencjał rozwojowy, indywidualny styl życia, indywidualna struktura życia.

Rozwój człowieka według psychologii egzystencjalnej: Człowiek jako byt egzystencjalny, dylematy egzystencji ludzkiej, lęk egzystencjalny, człowiek wobec sytuacji granicznych, poszukiwanie sensu w cierpieniu (logoteoria i logoterapia wg V. Frankla), doświadczenie samotności. Rozwój osobowy: rola wartości w rozwoju, przewartościowanie i wielopoziomowość w procesie rozwojowym, światopogląd, motywacja istnienia.

Wspieranie rozwoju człowieka dorosłego w ujęciu fenomenologicznym (psychoterapia skoncentrowana na kliencie wg C. Rogersa, psychoterapia Gestalt F. Perlsa).

Metody kształcenia

Wykład konwersatoryjny

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student dokonuje złożone analizy procesu rozwojowego człowieka dorosłego, uwzględniając jego powszechne i indywidualne uwarunkowania. Proponuje najbardziej adekwatne formy wspierania rozwoju w dorosłości, biorąc pod uwagę jego indywidualne uwarunkowania.	• K_U01 • K_U02 • K_U04	• aktywność w trakcie zajęć • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne	• Wykład
Student szeroko opisuje typowe dla poszczególnych etapów dorosłości potrzeby i tendencje rozwojowe, jak również trudności w ich realizacji wraz uwarunkowaniami; w rozbudowany sposób wyjaśnia rolę samoświadomości w rozwoju człowieka dorosłego; rozpoznaje i objaśnia indywidualne aspekty rozwoju człowieka dorosłego z uwzględnieniem jego niepowtarzalności jako jednostki; charakteryzuje znane mu formy pomocy i wspierania rozwoju człowieka dorosłego.	• K_W05 • K_W07 • K_W09	• egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne	• Wykład
Student jest otwarty na dużą różnorodność w zakresie możliwości rozwoju człowieka dorosłego i kreatywny w poszukiwaniu najbardziej efektywnych sposobów wspierania procesu rozwojowego..	• K_K01	• aktywność w trakcie zajęć • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne	• Wykład

Warunki zaliczenia

Formą zaliczenia jest egzamin.

Egzamin w formie testu.

Literatura podstawowa

- Czyżowska D. (2004), Płeć a etyka troski i etyka sprawiedliwości, Psychologia Rozwojowa, tom 9, nr 1.
- Garstka T., Teoria i praktyka terapii Gestalt, <http://www.psychologia.edu.pl/czytelnia/50-artykuly/1036-teoria-i-praktyka-terapii-gestalt-czesc-i-elementarne-wprowadzenie.html>, dostęp: 27.04.2018.
- Hermans H., Hermans-Jansen E. (2000), Autonarracje. Tworzenie znaczeń w psychoterapii. Warszawa: PTP.
- Krzyżewski K. (red.)(2003), Doświadczenie indywidualne. Szczególny rodzaj poznania i wyróżniona postać pamięci. Kraków: Wydawnictwo UJ.
- Lipska, A., Zagórska, W. (2011). „Stająca się dorosłość” w ujęciu Jeffreya J. Arnetta jako rozbudowana faza liminalna rytuału przejścia, Psychologia Rozwojowa, 1, 9-21.
- Łoś Z. (2010). Rozwój psychiczny człowieka w ciągu całego życia. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Mróz A. (2008), Rozwój osobowy człowieka, Lublin: KUL.
- Socha P. (red.) (2000), Duchowy rozwój człowieka. Kraków: Wydawnictwo UJ.
- Straś- Romanowska M. (1992). Rozwój osobowości człowieka dorosłego: od adaptacji do autotranscendencji. W: M. Dąbek (red.) Perspektywy rozwoju psychologii w Uniwersytecie Wrocławskim (t.38, s.41-53). Wrocław: Wydawnictwo U Wr.
- Tokarska U. (2001), Narracja autobiograficzna w terapii i promocji zdrowia ,W: J . Trzebiński (red.), Narracja jako sposób rozumienia świata. Gdańsk: GWP.
- Zagórska, W. (2011). Zaangażowanie w quasi-mit a wchodzenie w dorosłość. Wnioski dla psychologa-praktyka. W: J. Trempała (red.), Psychologia rozwoju człowieka, t. 3: Psychologia stosowana. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Literatura uzupełniająca

- Davidson R.J. , Begley S.H. (2012), The emotional life of your brain. London: Hudson Streey Press.
- Gałdowa A. (red.) (2000), Tożsamość człowieka. Kraków : Wydawnictwo UJ.
- Mróz A. (2015), Możliwości ukierunkowanego rozwoju emocjonalnego osób dorosłych, "Dyskursy Młodych Andragogów " ,16, s. 35–46.
- Sills C., Fish S., Lapworth P. (1999), Pomoc psychologiczna w ujęciu Gestalt. Warszawa: PTP.

Uwagi

